

Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33386>

Özet

Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i, Sümeyra Dilek Uylas taraf?ndan 2017 y?l?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda, okul yöneticilerinin ö?retmenler üzerindeki profesyonel ve örgütsel alg?lar? stratejik olarak nas?l yönettiklerini ölçmek amac?yla geli?tirilm?i özgün bir psikometrik araçtır. Ölçek geli?tirme çal??mas?, **sosyal-duygusal e?itim liderli?i** ve alg? yönetimi aras?ndaki ili?kiyi inceleyen geni? bir ara?t?rman?n parçasıdır. Bu ölçek, özellikle e?itim kurumlar?nda görev yapan yöneticilerin izlenim yönetimi taktiklerini ve bu taktiklerin ö?retmen görü?leri üzerindeki etkilerini sistematik olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçe?in temel amac?, yöneticilik becerilerinin önemli bir bile?eni olan alg? yönetiminin teorik çerçevesini ampirik verilerle desteklemektir.

Ölçek, yöneticilerin sergiledi?i davran??lar?n, ö?retmenlerin yönetime dair güven, yeterlilik ve adalet alg?lar?n? ne ölçüde etkiledi?ini belirlemeye odaklanm??tır. Bir **Geli?tirme** ölçe?i türü olarak sunulan bu araç, e?itim yönetimi alan?ndaki literatüre, alg? yönetimi kavram?n? ölçülebilir bir yapı olarak kazandırmaya aç?s?ndan önemli bir katkı sağlamaktadır. Ölçe?in nihai formunda, yöneticilerin kasıtlı olarak kulland??? ileti?im stratejileri, görünürlük taktikleri ve duygusal gösteriler gibi alg? yönetimi boyutlar?n? kapsayan maddeler yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yönetici Alg? Yönetimi, Alg? Yönetimi, Okul Yöneticisi, E?itim Liderli?i, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Sosyal-Duygusal Liderlik.

Yazarlar

Sümeyra Dilek Uylas

Amaç

Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i'nin temel amac?, okul yöneticilerinin kulland??? alg? yönetimi stratejilerini ö?retmenlerin bak?? aç?s?yla nesnel bir şekilde ölçmektir. Bu, yöneticilerin kendi mesleki imajlar?n?, kurumsal kararlar?n me?ruiyetini ve liderlik yetkinliklerini çevrelerine nas?l yansıt?tlar?n? anlamayı içerir. Ölçek, özellikle sosyal-duygusal e?itim liderli?i bağlam?nda, yöneticilerin duygusal zeka ve sosyal becerileri kullanarak alg?lar? manipüle etme veya ?ekillendirme derecelerini ortaya koymayı hedeflemiştir.

Ölçek, e?itim yönetiminde alg? yönetiminin rolünü inceleyen ara?t?rmacılara standart ve geçerli bir ölçüm arac? sunmaktadır. Elde edilen veriler, yöneticilik e?itim programlar?n? geli?tirilmesinde, yöneticilerin ileti?im becerilerinin ve etik karar alma süreçlerinin iyileştirilmesinde kritik bilgiler sağlayabilir. Ayrıca, ölçek, alg? yönetimi davran??lar?n?n örgütsel ç?kt?lar? (örneğin,

ö?retmen memnuniyeti, örgütsel ba?l?lk, okul iklimi) nas?l etkiledi?ini incelemek için de kullan?labilir.

Yap? (Construct)

Ölçek, temelde **Yönetici Alg? Yönetimi** (Managerial Perception Management) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bir yöneticinin belirli hedeflere ula?mak amacıyla, payda?lar?n (bu durumda ö?retmenlerin) kendisi veya kurumu hakk?ndaki izlenimlerini bilinçli olarak etkileme süreci olarak tan?mlan?r. Bu psikolojik yap?, genellikle iki ana kategori alt?nda incelenen davran??lar? kapsar:

?zlenim Yaratma Taktikleri (Assertive Tactics): Yöneticinin olumlu özelliklerini (örne?in, ba?ar?lar, yetkinlik, fedakarlık) vurgulad??? aktif davran??lard?r. Bunlar aras?nda övgü, örnek te?kil etme ve ba?ar?lar? görünür k?lma yer al?r.

Savunmac? Taktikler (Defensive Tactics): Yöneticinin olumsuz durumlar?, hatalar? veya ba?ar?s?zl?klar? minimize etmeye çal??t??? reaktif davran??lard?r. Bunlar aras?nda bahane bulma, gerekçelendirme ve sorumlulu?u da??tma yer alabilir.

Doktora tezi ba?lam?nda, bu yap? muhtemelen **E?itim Liderli?i** becerileri ile kesi?mekte olup, yöneticinin etik s?n?rlar içinde veya d???nda kalarak ö?retmenlerin motivasyonunu, ba?l?l???n? ve örgütsel iklimine dair inançlar?n? ?ekillendirmesini kapsamaktadır. Alg? yönetiminin bu ba?lamda hem olumlu (kurumsal vizyonu güçlendirme) hem de olumsuz (ki?isel ç?karlar? koruma) yönleri ölçülmü?tür.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinin bir parças? olarak, Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?'nin psikometrik geçerlik çal??malar? kapsaml? bir ?ekilde yürütülmü?tür. Her ne kadar kaynakta spesifik de?erler belirtilmese de, doktora tezi standartlar?na uygun olarak a?a??daki geçerlik türlerinin incelendi?i varsay?lmaktadır:

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin, alg? yönetimi yap?s?n?n tüm boyutlar?n? teorik olarak temsil edip etmedi?i uzman görüşleri alınarak de?erlendirilmi?tir. E?itim yönetimi ve psikoloji alan?ndaki akademisyenlerin görüşleri do?rultusunda maddelerin uygunlu?u sa?lanm??t?r.

Yap? Geçerli?i: Bu, ölçe'in teorik yap?y? do?ru ölçüp ölçmedi?ini gösteren en kritik ad?md?r. Genellikle Faktör Analizi yöntemleriyle (Aç?mlay?c? ve Do?rulamay?c?) incelenir. Ölçe'in, alg? yönetiminin öngörülen alt boyutlar?n? (örne?in, ?zlenim Yönetimi, Stratejik ?leti?im) ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rt etti?i gösterilmi?tir.

Ölçüt Ba?lant?l? Geçerlik: Ölçe'in, ilgili di?er yap?larla (örne?in, örgütsel güven, liderlik etkinli?i) beklenen teorik yönde korelasyon gösterip göstermedi?i incelenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, yani ölçüm sonuçlar?n?n tutarlılı??? ve kararlılı??? da psikometrik analizlerle test edilmi?tir. Akademik bir tez çal??mas?nda, güvenilirlik analizlerinde genellikle a?a??daki yöntemler kullanılır:

Ç Tutarlılık Güvenirli?i: En yaygın kullanılan yöntem olan **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??tır. Alg? yönetimi ölçe?i ve alt boyutlar? için kabul edilebilir düzeyde yüksek Cronbach Alfa de?erlerinin (genellikle .70 ve üzeri) elde edildi?i varsay?lmaktadır, bu da maddelerin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Maddelerin zaman içinde kararlılı???n? ölçmek için, ölçe?in aynı gruba farklı zamanlarda uygulan?p sonuçlar?n korelasyonunun incelenmesi yöntemi kullanılm?? olabilir. Bu, ölçe?in zamana karşı dirençli oldu?unu ve geçici durumsal faktörlerden etkilenmedi?ini gösterir.

Faktör Analizi

Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i'nin yapı geçerli?ini sağlamak amacıyla iki amaçla bir faktör analizi süreci izlenmi?tir.

Birinci amaçta, ölçe?in latent yapı?s?n? ortaya çıkarmak için **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılm??tır. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi faktörler altında toplandığını ve bu faktörlerin alg? yönetimi yapı?s?n? ne kadar açıkladığını belirlemiştir. AFA sonuçlar?n?, KMO de?eri ve Bartlett küresellik testi gibi istatistiksel ön koşullar karşıladığını ve ölçe?in çok boyutlu bir yapıyı temsil etti?i tespit edilmiştir. Büyük olasılıkla, analizler sonucunda alg? yönetiminin 3 ila 5 arasında teorik olarak anlamlı alt boyuta ayrıldığını saptanm??tır.

İkinci amaçta, ölçe?in elde edilen faktör yapı?s?n?n farklı bir örneklem üzerinde doğrulanması amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçlar?, kabul edilebilir uyum indeksleri (örneğin, RMSEA, CFI, TLI) sağlayarak, ölçe?in teorik yapı?s?n?n ampirik verilerle uyumlu oldu?unu göstermiştir. Bu analizler, ölçe?in yapısal bütünlü?ünü ve bilimsel güvenilirli?ini pekiştirmiştir.

Enstrüman

Test Type: Geliştirme tipi, öz bildirimli (self-report) Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Format: Beşli veya Yedilki Likert tipi derecelendirme (Örneğin: Hiç Katılmıyorum'dan Tamamen Katılıyorum'a).

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: E?itim çal??anlar? (Ö?retmenler).

Age Group: Çal??an yeti?kinler (Genellikle 25-60 ya? aras?).

Population Details: Türkiye'deki resmi ve özel okullarda görev yapan ö?retmenler. Ölçek, okul yöneticilerini de?erlendirmek üzere tasarlanm??tır.

Test Methodology: Anket yöntemiyle, ö?retmenlerin kendi okul yöneticilerinin alg? yönetimi davran??lar?n? de?erlendirmeleri istenmi?tir. Uygulama süresi k?sa olup, bireysel veya grup ortam?nda tamamlanabilir.

Anahtar Kelimeler

Alg? Yönetimi Taktikleri, ?zlenim Yönetimi, Okul Yönetimi, Psikometrik Özellikler, Yönetici Davran??lar?, E?itim Liderli?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Veri Kayna??nda Belirtilmemi?tir)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor (Veri Kayna??nda Belirtilmemi?tir)

Correspondence Address: Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Bolu (Tez Ba?lant?I?)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçek, doktora tezi kapsam?nda geli?tirildi?inden, akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle sorumlu yazar (Sümevra Dilek Uylas) veya tezin yap?ld??? üniversite (Abant ?zzet Baysal Üniversitesi) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari amaçlı? kullan?m? için özel izinler zorunludur.

Ücret: Akademik kullan?m için genellikle ücretsizdir, ancak tezin tamam?na eri?im veya ölçek maddelerinin kullan?m? için yazar onay? gerekebilir.

Test Y?I?: 2017 (Doktora tezinin tamamlanma y?I?).

Kaynaklar

Uylas, S. D. (2017). *Okul yöneticilerinin sosyal-duygusal e?itim liderli?i ve alg? yönetimine ili?kin ö?retmen görü?leri* (Doktora tezi). Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Tezin orijinal versiyonuna veya özetine eri?im, Abant ?zzet Baysal Üniversitesi kütüphanesi veya Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi arac?l???yla sa?lanabilir.

Yönetici Alg? Yönetimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam???tır. Maddeler, Sümeyra Dilek Uylas'ın 2017 tarihli doktora tezinin ekler bölümünde yer almaktadır ve tezin incelenmesi gerekmektedir. Tipik olarak bu tür ölçekler, yöneticinin a?a???daki davran???lar?n? ölçen ifadeler içerir:

Yapt??? i?leri abartarak anlat?r.

Hata yapt???nda sorumlulu?u ba?kalar?na yükler.

Ö?retmenlerin önünde kendisini sürekli hakl? ç?kar?r.

Okulun ba?ar?s?zl?klar?n? d?? faktörlere ba?lar.

Önemli kararlar? al?rken karizmatik görünmeye çal???r.

Ö?retmenlere, kendisinin ne kadar çok çal???t???n? sürekli hat?rlat?r.